

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

07.06.2013 г.

№ОХ-404

гр. София

Съдържание: Отмяна на „Спецификации на изпита за определяне нивото на владеене на френски език за Министерството на отбраната на Република България в съответствие със стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001 – първо издание“ и обявяване на второ редактирано издание.

В съответствие с изпълнение на изискванията на стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001 (редакция 4) – LANGUAGE PROFICIENCY LEVELS, на препоръките на Бюрото за международно езиково координиране (BILC) на НАТО и на основание чл. 31, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България,

ЗАПОВЯДВАМ:

1. Отменям „Спецификации на изпита за определяне нивото на владеене на френски език за Министерството на отбраната на Република България в съответствие със стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001 – първо издание“.

2. Обявявам „Спецификации на изпита за определяне нивото на владеене на френски език за Министерството на отбраната на Република България в съответствие със стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001“ – второ редактирано издание.

3. Настоящата заповед да се публикува на интернет страницата на Министерството на отбраната и АИС на ръководния състав на Българската армия.

Контрола по изпълнение на заповедта възлагам на директора на дирекция „Управление на човешките ресурси“.

Приложение: „Спецификации на изпита за определяне нивото на владеене на английски език за Министерството на отбраната на Република България в съответствие със стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001“ – второ редактирано издание – 16 (шестнадесет) листа.

МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

АНГЕЛ НАЙДЕНОВ

Приложение
към МЗ № ОХ 404/07.06.2013 г.

Спецификации

**на изпита за определяне нивото на владеене на френски език
за Министерството на отбраната на Република България
в съответствие със стандартизационно споразумение на НАТО
STANAG 6001**

второ редактирано издание

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	2
ЦЕЛ НА ИЗПИТА	2
ОБЛАСТ НА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЕЗИКА	3
ТЕМИ	3
ЗА КОГО Е ПРЕДНАЗНАЧЕН ИЗПИТЪТ	3
ОПИСАНИЕ НА ИЗПИТА ЗА НИВА ЕДНО – ЧЕТИРИ	3
1. КОМПОНЕНТ ЧЕТЕНЕ	4
2. КОМПОНЕНТ СЛУШАНЕ	6
3. КОМПОНЕНТ ПИСАНЕ	9
4. КОМПОНЕНТ ГОВОРЕНЕ	12

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Българските спецификации за изпита по френски език, второ редактирано издание, са разработени съгласно изискванията на STANAG 6001, редакция 4 и в изпълнение на т. 1 и т. 2 от раздел V на МЗ № ОХ – 219/19.03.2013 г.
2. *Министерството на отбраната на Република България официално признава само вариантите на българския изпит по френски език съгласно изискванията на стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001, които се разработват от изпитните комисии на Военна академия „Г.С.Раковски” и НВУ „В. Левски“.*
3. Българските спецификации на изпита и разработваните варианти за изпита по френски език, съгласно стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001 са в пълно съответствие с описанието на езиковите нива в споразумението за стандартизация на НАТО STANAG 6001 (редакция 4).
4. Българските спецификации на изпита по френски език съгласно STANAG 6001 са разработени в съответствие с основните теоретични принципи за съставяне на тестове и служат за основа на българския изпит по френски език съгласно STANAG 6001.
5. Българските варианти на изпита по френски език, съгласно STANAG 6001 оценяват езиковите знания и умения, а не професионалните, като за всички нива се проверяват четирите езикови умения - четене, слушане, писане и говорене.
6. Изпитът за определяне на нивото на владеење на френски език съгласно стандартизационно споразумение на НАТО STANAG 6001 в Република България е отделен за нива едно, две и три.
7. Кандидатите имат право да се явят на изпит, както в две последователни сесии, така и в рамките на една и съща сесия за две последователни нива (при успешно издържан изпит за по-ниското ниво).
8. Придобитото ниво на владеење на френски език се изразява с число, от 0 до 3. Постигането на дадено ниво предполага владеење на всички умения от предходните по-ниски нива.
9. На кандидати, получили ниво 0 на някое от уменията, не се издава сертификат.

ЦЕЛ НА ИЗПИТА

Пълноправното членство на страната ни в НАТО и участието на Българската армия в многонационални учения, операции и мисии предполага високо ниво на езикова компетентност. Целта на изпита е да установи степента на общото владеење на френски език, без това да е обвързано с определена програма за езиково обучение. Оценява се до каква степен кандидатът умее да ползва пълноценно френски език в ежедневни ситуации и в професионална среда.

ОБЛАСТ НА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЕЗИКА

За нива 1 – 3 областта най-общо се определя като “общ френски език” и “френски език за професионални цели”, което означава използване на езика при всекидневно общуване и в общ военен контекст.

ТЕМИ

Темите за изпита за ниво 1 могат да бъдат от личната, обществената и професионалната сфера, сведени до основни нужди като храна, настаняване, транспорт, време, прости пространствени указания и прости работни инструкции.

За нива 2 - 3 могат да бъдат от личната, обществената и професионалната сфера. Тематиката е свързана с ежедневието, свободното време, околната среда, военното образование и кариера, както и с други въпроси от военен и обществено-политически характер.

ЗА КОГО Е ПРЕДНАЗНАЧЕН ИЗПИТЪТ

Изпитът е създаден за проверка на знанията и уменията на военнослужещи и цивилни служители от Министерството на отбраната и Въоръжените сили на Република България, които ще участват в многонационални учения и операции или ще работят в международна военна среда, както и на кадри, работещи в страната, от които се изисква определено ниво на владеене на езика.

ОПИСАНИЕ НА ИЗПИТА ЗА НИВА ЕДНО – ТРИ

Изпитът се състои от четири компонента, чрез които се проверяват четирите езикови умения:

- **Ниво едно**

Четене	60 минути
Слушане	30 минути
Писане	60 минути
Говорене	15 минути

- **Ниво две**

Четене	60 минути
Слушане	40 минути
Писане	60 минути
Говорене	20 минути

- **Ниво три**

Четене	60 минути
Слушане	50 минути
Писане	60 минути
Говорене	20 минути

Всяко умение се оценява отделно и независимо от останалите умения.

КОМПОНЕНТ ЧЕТЕНЕ

ИЗПИТВАНИ ЕЗИКОВИ ПОДУМЕНИЯ

В този компонент се оценява умението да се разпознават и разбират текстове за четене с различни комуникативни цели. Кандидатът трябва, в условията на ограничено време, да демонстрира умение за цялостно разбиране на текста, за намиране на конкретна информация, за разпознаване на основна идея и подкрепящи факти, да достига до изводи и заключения въз основа на прочетен текст, както и да познава средствата и начините за организация на текста.

В компонента се проверяват подумения като:

- разбиране на основна идея;
- откриване на конкретна информация;
- разбиране на пряко значение;
- разбиране на косвено значение;
- разбиране на текст в неговата цялост и организираност;
- разбиране и формиране на изводи;
- проследяване на отделните етапи в спор или дискусия;
- разпознаване на емоционални нюанси;
- разбиране на изразени в текста хипотези;
- разпознаване на гледната точка и отношение на автора;
- разбиране на най-разпространените културни препратки за страни, в които френският език е официален език;
- разпознаване на различни стилистични нюанси, разбиране на основна идея;
- достигане до изводи и заключения;
- проследяване на взаимовръзките в текста;
- разбиране на разнообразни културни препратки;
- разпознаване на различните стилистични нюанси

ОПИСАНИЕ НА НИВАТА НА ВЛАДЕЕНЕ НА УМЕНИЕТО ЧЕТЕНЕ

0—липса на практически умения Кандидатът няма практически езикови умения за четене с разбиране. При четене разбира с голямо затруднение само отделни цифри, думи и фрази, имена на хора и населени места.

1—елементарно, умения за оцеляване в чуждоезикова среда Кандидатът демонстрира достатъчно разбиране при четене на лесни и кратки текстове, свързани с основни ежедневни и работни ситуации като кратки бележки, обяви, опростени описания на хора, места, предмети, прости указателни табели и знаци. Разбира общия смисъл на несложен текст и някои конкретни детайли.

2—функционално

Кандидатът разбира автентични или редактирани материали на познати, често срещани теми. Може да разбира недвусмислени фактологични текстове, включващи подробно описание на хора, места и предмети, както и разкази за настоящи, минали и бъдещи събития. Разбира конкретна информация, определя основни идеи и умее да прави ограничени изводи и заключения. Разпознава основните средства за организация на текста. Понякога успява да се досети за значението на непознати думи от несложен контекст и да определи основната тема на по-сложен текст. Познава често използвани думи и фрази в контекста на служебното ежедневие.

3—професионално

Кандидатът демонстрира добро разбиране на автентични текстове както на обща, така и на професионална тематика. Проследява връзките в текста, аргументацията на мнения и хипотези, прави изводи и заключения. Разбира богата и разнообразна лексика, включваща най-често срещани идиомы, както и сложни граматични структури, демонстрира разбиране на абстрактни понятия в текста и разпознава различните стилове на речта. Разпознава отношението на автора по темата, умее да “чете между редовете”. Разбира представяне и обосноваване на официална политика.

ВИДОВЕ ЗАДАЧИ

Ниво едно: задачи с множествен избор, задачи с алтернативен избор, задачи за съответствие, задачи с отговори за подреждане.

Ниво две: задачи с множествен избор, задачи с алтернативен избор, задачи за съответствие, задачи с отговори за подреждане.

Ниво три: задачи с множествен избор, задачи с алтернативен избор, задачи за съответствие, задачи с отговори за подреждане, задачи с избираеми отговори.

БРОЙ ВЪПРОСИ

За ниво едно - 30 въпроса
За ниво две - 30 въпроса
За ниво три - 30 въпроса

ВРЕМЕ

За ниво едно до 60 минути
За ниво две до 60 минути
За ниво три до 60 минути

ВИДОВЕ ТЕКСТОВЕ

Компонентът четене се състои от текстове с различна дължина и градирана сложност. Всички текстове са от автентични източници и се редактират при необходимост.

Текстовете могат да бъдат взети от: указателни табели и знаци, брошури с информация и пътеводители, вестници и списания, доклади, разкази, ръководства /наръчници/, документация, анализи, лекции, брифинги от областта на военната сфера, политиката, икономиката, културата, науката и технологиите.

ДЪЛЖИНА НА ТЕКСТОВЕТЕ

Общият брой на думите във всички текстове от компонента четене

За ниво едно до 1500 думи

За ниво две до 2500 думи

За ниво три до 3500 думи

ИНСТРУКЦИИ

Инструкциите при започване на теста за четене с разбиране се дават на френски език, а за първо ниво на български език. В тях кандидатите получават указания за следното:

- броя на текстовете, които ще прочетат и броя на задачите към тях;
- какво се изисква от тях и как да отбелязват верния отговор;
- продължителността на целия тест.

Вниманието на кандидатите се насочва специално към рационално разпределяне на времето за работа с текстовете.

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Всеки верен отговор носи една точка. Ниво 1,2 или 3, се постига, ако на 60% от въпросите е отговорено правилно. При 50% правилни отговори се постига ниво 1+ или 2+, а при 40% правилни отговори - по-ниското ниво.

КОМПОНЕНТ СЛУШАНЕ

ИЗПИТВАНИ ЕЗИКОВИ ПОДУМЕНИЯ

В този компонент се оценява умението да се слуша реч в реално време и с различни акценти, като се изпълняват поставените конкретни задачи, свързани с откриване или интерпретиране на чутата информация относно различни ситуации, участници и цели, както и умението да се разпознават същностни елементи на текста - например основни идеи, второстепенни идеи, обобщения, примери.

В компонента се проверяват подумения като:

- разбиране на основната идея;
- разбиране на подробна и конкретна информация;
- достигане до изводи и заключения;
- разбиране на конкретни и абстрактни идеи;

- разбиране на изказани в текста хипотези;
- разпознаване мнението/отношението на говорещия към дадена тема;
- проследяване на отделните етапи в спор или дискусия;
- разпознаване на емоционални нюанси;
- разпознаване на разнообразни стилове и съобразени с различна аудитория реч и тон, проследяване на отделните етапи в спор или дискусия;
- разбиране на сложни абстрактни идеи;
- разпознаване мнението/отношението на говорещия към дадена тема;
- интерпретиране на хипотези;
- разбиране на многообразни езикови средства, подходящи за предложения, съветване и убеждаване;
- най-общо разбиране на диалектни форми.

ОПИСАНИЕ НА НИВАТА НА ВЛАДЕЕНЕ НА УМЕНИЕТО СЛУШАНЕ

0—липса на практически умения

Кандидатът няма практически умения за разбиране при общуване. Разбирането е трудно и сведено до отделни думи и/или кратки наизустени фрази.

1—елементарно, умения за оцеляване в чуждоезикова среда

Кандидатът разбира най-често срещаните фрази и кратки прости изречения, необходими за оцеляване в чуждоезикова среда. Това включва основни форми за изразяване на учтивост и най-често използвани езикови средства за общуване във всекидневни ситуации (свързани с транспорт, настаняване, пазаруване, кратко упътване, инструкции и др.) при недвусмислен контекст. Уменията са достатъчни за разбиране на пряко значение, прости въпроси и отговори, както и кратки разговори. Кандидатът познава основните свързващи думи.

2—функционално

Кандидатът разбира текстове (монолози и диалози) за ежедневни служебни и социални нужди. Разбира същността на текстове от позната област, проследява основните моменти на дискусия или реч в професионалната си област, разграничава основната идея от детайлите, разбира конкретна информация и прави елементарни изводи. Умее да разбира текстове на различни конкретни теми, отнасящи се до личността, семейството, обществото и работата, описания на хора, места и предмети, разкази за минали, настоящи и бъдещи събития. Познава свързващите думи и фрази, характерни за организацията на по-дълъг текст. Рядко разбира правилно думи или фрази, чути при неблагоприятни усло-

вия, като например съпровождащ шум, звукови смущения или бърза реч.

3—професионално

Кандидатът разбира много добре официална и разговорна реч на ежедневни, социални, общи професионални и абстрактни теми. Проследява точно основните моменти на разговори и лекции на общи и професионални теми и предавания на медиите. Прави уместни изводи, заключения и тълкувания от контекста и установява причинно-следствени връзки на събития. Сравнително точно проследява аргументация на мнение и хипотеза, разбира представяне и обосноваване на официална политика. Добре разграничава различните стилове на речта. Разбира често срещани идиоми. Разпознава отношението на говорещия към темата на разговора.

ВИДОВЕ ЗАДАЧИ

Ниво едно: задачи с множествен избор, задачи с алтернативен избор, задачи за съответствие, задачи с отговори за подреждане.

Ниво две: задачи с множествен избор, задачи с алтернативен избор, задачи за съответствие, задачи с отговори за подреждане.

Ниво три: задачи с множествен избор, задачи с алтернативен избор, задачи за съответствие, задачи с отговори за подреждане, задачи с избираеми отговори.

БРОЙ ВЪПРОСИ

За ниво едно - 30 въпроса

За ниво две - 30 въпроса

За ниво три - 30 въпроса

ВРЕМЕ

За ниво едно до 25- 30 минути

За ниво две до 35- 40 минути

За ниво три до 45- 50 минути

ВИДОВЕ ТЕКСТОВЕ

Всички текстове са от автентични източници; при необходимост те се редактират и се записват в студио с участието на четци, за които френският език е роден. Текстовете могат да бъдат монологични или диалогични и включват: (телефонни) разговори, указания и инструкции, съобщения, коментари, интервюта, брифинги, радио и телевизионни новини, лекции, доклади и речи.

ИНСТРУКЦИИ

Инструкциите при започване на теста за слушане с разбиране се дават на френски език, а за първо ниво на български език. В тях кандидатите получават указания

за следното:

- броя на текстовете, които ще прослушат и броя на задачите към тях;
- какво се изисква от тях и как да отбелязват верния отговор;
- продължителността на целия тест.

Тестът започва с пробен запис за регулиране силата и качеството на звука и отстраняване на евентуални технически проблеми. Кандидатите слушат записа два пъти.

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Всеки верен отговор носи една точка. Ниво 1, 2 или 3, се постига, ако на 60% от въпросите е отговорено правилно. При 50% правилни отговори се постига ниво 1+ или 2+, а при 40% правилни отговори - по-ниското ниво.

КОМПОНЕНТ ПИСАНЕ

ИЗПИТВАНИ ЕЗИКОВИ ПОДУМЕНИЯ

В този компонент се оценяват комуникативните умения на кандидата да общува пълноценно и свободно в писмена форма по теми от ежедневието и професионалната област. От кандидата се очаква да напише свързани и смислени текстове, като използва съответния формат, език и стил, граматични и лексикални единици.

В компонента се проверяват подумения като:

- изразяване на благодарност и поднасяне на извинения;
- отправяне и отговор на молба;
- даване и искане на съвет, информация, инструкции;
- описание и сравнение на хора, предмети, места, събития и последици от събития;
- описание на действия и процеси;
- описание на промени, настъпили през даден период от време;
- предаване на поредица от събития;
- обяснение на причинно-следствени процеси;
- излагане на мнение чрез представяне на аргументи, доказателства и примери;
- анализиране и правене на предположения относно дадена ситуация;
- разсъждаване върху абстрактни идеи и понятия; излагане на аргументи, доказателства и примери при обосноваване на лична и официална позиция, съобразени с конкретната аудитория;
- представяне на официална политика;
- убеждаване в значимостта и правотата на определено становище.

ОПИСАНИЕ НА НИВАТА НА ВЛАДЕЕНЕ НА УМЕНИЕТО ПИСАНЕ

- 0—липса на практически умения** Кандидатът няма практически езикови умения за общуване в писмена форма.
- 1—елементарно, умения за оцеляване в чуждоезикова среда** Кандидатът умее да общува писмено чрез лични бележки, картички, кратки писма, покани, кратки описания и разкази. Предава мислите си по дадена тема чрез кратки прости изречения и фрази. Използва основните граматични и лексикални единици. Допуска доста правописни, лексикални, граматични и пунктуационни грешки, които често водят до промяна в смисъла на написаното.
- 2— функционално** Кандидатът умее да води лична (официална и неофициална) кореспонденция и да изготвя кратки доклади/информации/отчети. Умее в писмен вид да излага факти, да дава инструкции, да описва хора, места и предмети, да разказва за минали, настоящи и бъдещи събития чрез завършени смислени параграфи. Може да използва основните средства за свързване на изречения и на параграфи в цялостен текст. Използва правилно основните граматични структури, но допуска грешки при по-сложните или ги избягва. Използва предимно конкретна лексика, подходяща за ежедневни и за ограничени професионални нужди. Понякога правописните, лексикални, граматични и пунктуационни грешки могат да променят смисъла.
- 3—професионално** Кандидатът умее да пише изчерпателни текстове, отнасящи се до обществената и професионалната област. Умее да води официална и неофициална кореспонденция. Умее писмено да изразява мнение по абстрактни теми, както и по теми от професионалната област. Предава основните идеи и фактите към тях чрез разнообразие от средства за организация на текста. Умее да използва съответния стил и език при коментар по дадена тема, аргументиране на мнение или позиция, съгласие/несъгласие с твърдение, анализиране, изказване на предположение, подробно обяснение/разказ/описание. Изразява се точно, използвайки подходяща лексика, сложни граматически структури и правилна пунктуация. Рядко допуска грешки

в граматиката, лексиката, правописа и пунктуацията, като те не пречат на разбирането.

БРОЙ НА ЗАДАЧИТЕ

За ниво едно - 1 задача
За ниво две - 1 задача
За ниво три - 1 задача

ВРЕМЕ

За ниво едно до 60 минути
За ниво две до 60 минути
За ниво три до 60 минути

ВИДОВЕ ЗАДАЧИ

За ниво едно:

Задача: Съставяне на кратък текст по зададени 5 опорни точки по теми от следните области: семейство, пътуване, свободно време и развлечения, спорт, околна среда, здраве, образование, природни и исторически забележителности, услуги, пазаруване, местоживееене. Текстът е с дължина 150-160 думи.

За ниво две:

Задача: съставяне на текст по зададени 10 опорни точки по теми от следните области: семейство, пътуване, свободно време и развлечения, спорт, околна среда, здраве, образование, природни и исторически забележителности, услуги, пазаруване, местоживееене. Текстът е с дължина 190-200 думи.

За ниво три:

Задача: Написване на аргументативно есе на обществено-политическа тема в обем до 250 думи. В него кандидатът трябва да изложи собственото си мнение по проблема, което да защити чрез прилагане на подкрепящи аргументи. Структурата на есето трябва да включва **увод**, чиято основна цел е да привлече вниманието и да представи схематично тезата, предлагайки по-нататъшните насоки за развитие; **изложение**, в което се прилагат аргументите в подкрепа на тезата; и **заключение**, чиято задача е да резюмира фактите и доказателствата.

ИНСТРУКЦИИ

Условията на задачите са на френски език, а за първо ниво на български език. Те ориентират кандидатите относно вида на задачата и какво се изисква от тях.

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Писмените работи са преглеждат и оценяват от членовете на изпитната комисия по разработена стандартна схема

за оценяване в съответствие със STANAG 6001, редакция 4. Вземат се предвид следните критерии: изпълнение на задачата, организация на текста, избор на лексика и граматични структури, език и стил, правопис и пунктуация. При неизпълнена задача или отклонение от инструкциите към нея, на кандидата се присъждат 0 точки. При изпълнение на задачите на 60% се присъжда съответното ниво 1,2 или 3. При 50% изпълнение на задачите се постига ниво 1+ или 2+, а при 40% - по-ниското ниво.

КОМПОНЕНТ ГОВОРЕНЕ

ИЗПИТВАНИ ЕЗИКОВИ ПОДУМЕНИЯ

В този компонент се оценяват комуникативните умения на кандидата за устно общуване в разнообразни тематични области. От кандидата се очаква да покаже умение да ползва езика за постигане на различни комуникативни цели; да взема активно участие в разговор, използвайки разнообразни речеви конструкции и техники, езикови (граматични и лексикални) единици, съобразени със защитаваното ниво, съответния контекст и стил.

В компонента се проверяват подумения като:

- предоставяне на лична информация;
- предоставяне на фактологична информация;
- описание на хора, предмети, места и събития;
- сравнение на хора, предмети, места и събития;
- даване на указания и инструкции;
- предаване на настоящи, минали и бъдещи събития;
- изразяване на предпочитания;
- изразяване на мнение, намерение, отношение, настроение, емоции;
- извличане на информация относно лица, предмети и събития;
- даване на съвети относно трудна ситуация или проблем;
- разсъждаване върху предстоящи събития и последствията от тях;
- изказване на предположения;
- разсъждаване върху абстрактни понятия и идеи;
- водене на разговор в неофициална и официална обстановка;
- разбиране и ползване на най-разпространените културни препратки. анализирание на информация относно лица, предмети и събития;
- употреба на подходящите за конкретната аудитория език и тон;
- правене на подходящи културни препратки.

ОПИСАНИЕ НА НИВАТА НА ВЛАДЕЕНЕ НА УМЕНИЕТО ГОВОРЕНЕ

- 0—липса на практически умения** Кандидатът няма практически езикови умения за устно общуване дори и в елементарни битови ситуации, свързани с непосредствените нужди за оцеляване.
- 1—елементарно, умения за оцеляване в чуждоезикова среда** Кандидатът може да взема участие в разговор на теми от ежедневието. Може да започва, поддържа и приключва кратки разговори, като задава и отговаря на елементарни въпроси. Обикновено се справя в битови ситуации, използва основните форми на учтивост, може да се представя, да поздравява и отговаря на поздравявания, да задава въпроси за основни биографични данни и да отговаря на такива, да иска съдействие, информация за стоки и услуги, разяснение по даден въпрос, може да изразява съгласие, несъгласие и потвърждение. Може да говори на ниво изречение, като използва най-основните граматични и лексикални единици. Понякога може да свързва две или повече кратки прости изречения с помощта на най-често използваните свързващи думи. Често допуска грешки, свързани с неправилната употреба на лексика, граматика и произношение, които понякога водят до промяна на смисъла на изказа.
- 2—функционално** Кандидатът притежава умения за водене на разговор по конкретна тематика в битови и служебни ситуации. Може да прави описание на хора, места и предмети; да разказва за настоящи, минали и бъдещи събития, като свързва изреченията в кратки параграфи с помощта на свързващи думи; да дава фактологична информация; да прави сравнения; да инструктира и упътва. Използва правилно основните граматични структури, но допуска грешки при по-сложните или ги избягва. Използва правилно най-често употребяваната лексика, подходяща за ежедневни и рутинни професионални теми, но има случаи когато изборът на лексика е неуместен.
- 3—професионално** Кандидатът притежава добри комуникативни умения за неофициални и официални разговори в битови, социални и професионални ситуации. Със значителна лекота се изказва по обществени и професионални теми. Ефективно се включва в разнообразни комуникативни ситуации като разясняване, мотивиране на взето решение, словесно реагиране при неочакван развой на разговора, аргументиране на мнение или твърдение, представяне и защитаване

на официална позиция. Може да обяснява добре абстрактни понятия и идеи при обсъждане на сложни въпроси от общ и професионален характер. Гъвкаво използва средствата за организация на речта. Говори с лекота, като демонстрира богат речник, включително и употреба на често срещани идиоматични словосъчетания. Умее да използва подходящ стил. Понякога допуска грешки при порядко използвани или по-сложни граматични структури, без това да нарушава смисъла на казаното. Успява да направи задълбочени и аргументирани изказвания в разнообразни тематични области.

ВИДОВЕ ЗАДАЧИ

Устният изпит се състои от три етапа.

За ниво едно

1. Представяне

Кандидатът се представя, като отговаря на въпросите на комисията относно име, произход, семейно положение, семейство, образование, професия и други лични данни.

2. Кратко изказване – Изпитващият предоставя на кандидата теми за избор от следните области: семейство, пътуване, свободно време и развлечения, спорт, околна среда, здраве, образование, природни и исторически забележителности, услуги, пазаруване, местоживееене.

Кандидатът представя избрана от него тема в рамките на няколко логически свързани кратки изречения. От кандидата се изисква да опише личност, предмет, населено място и др. Кандидатът дава кратки насоки за упътване или основни инструкции за извършване на дейност.

3. Интервю, водено от изпитвания – Кандидатът задава 5-7 въпроса по избрана от него тема от горепосочените области, а членовете на комисията отговарят на въпросите, като по този начин възниква спонтанен разговор по темата.

Кандидатът има възможност за предварителна подготовка преди началото на изпита в рамките на 15 мин.

За ниво две

1. Представяне

Кандидатът се представя, като отговаря на въпросите на комисията относно име, произход, семейно положение, семейство, образование, професия и други лични данни.

2. Свързано изказване – Изпитващият предоставя на кандидата теми за избор от следните области: семейство,

пътуване, свободно време и развлечения, спорт, околна среда, здраве, образование, природни и исторически забележителности, услуги, пазаруване, местоживеене, държава, управление, отбрана.

Кандидатът представя събитие или лично преживяване от минало, настоящо или предстоящо момент. Очаква се кандидатът да направи сравнение между личности, места, събития, факти и др.

Кандидатът дава насоки как да се отиде на определено място или инструкции и съвети относно дадено действие.

3. Ситуационен диалог с изпитвания – Кандидатът разыгрва ситуационен диалог по избрана от него тема от горепосочените области съвместно с членовете на комисията.

Кандидатът има възможност за предварителна подготовка преди началото на изпита в рамките на 15 мин.

За ниво три

1. Представяне

Кандидатът се представя като дава лична информация за себе си и семейството си, както и за своето образование, квалификация, професионална кариера и актуална реализация в структурите на БА.

2. Коментар по съдържанието на текст – на кандидата се задава тема, третираща актуална военно-политическа и обществена проблематика. Изпитваният излага и аргументира своето мнение по темата. Изпитната комисия задава допълнително въпроси на кандидата с цел дискусия. Кандидатът има възможност за предварителна подготовка преди началото на изпита в рамките на 20 мин.

ВРЕМЕ

За ниво едно	до 15 минути
За ниво две	до 20 минути
За ниво три	до 25 минути

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Кандидатът се оценява от членовете на изпитната комисия по разработена стандартна схема за оценяване в съответствие със STANAG 6001. Вземат се предвид следните критерии: комуникативни умения, избор на лексика и граматични структури, език и стил, произношение, плавноост на изказа.